
**DECLARACIÓ
UNIVERSAL DELS
DRETS COL·LECTIUS
DELS POBLES**

BARCELONA 1990/1998

**MANIFEST
ELECTORAL
DE L'ALIANÇA
LLIURE EUROPEA**

MERAN 2013

Barcelona, maig de 2014

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP

Declaració universal dels drets col·lectius dels pobles, Barcelona 1990-1998. Manifest electoral de l'Aliança Lliure Europea, Meran 2013. – 3a ed. rev. i actualitzada. – (Textos polítics ; 1)

ISBN 9788461698523

I. Vall, Josep (Vall i Segura), ed. II. Albert, Arnau III. CONSEU IV. Aliança Lliure Europea. Manifest electoral de l'Aliança Lliure Europea V. Fundació Josep Irla VI. Col·lecció: Textos polítics ; 1

1. Nacionalisme – Europa lemac 2. Independència

323.17(4)

341.231

Primera edició: gener de 2007

Tercera edició revisada i actualitzada: maig de 2014

Edició: Josep Vall

Text: Arnau Albert

Dipòsit legal B-11.353-2014

ISBN 978-84-616-9852-3

**DECLARACIÓ
UNIVERSAL DELS
DRETS COL·LECTIUS
DELS POBLES**

BARCELONA 1990/1998

**MANIFEST
ELECTORAL
DE L'ALIANÇA
LLIURE EUROPEA**

MERAN 2013

TAULA DE CONTINGUTS

EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ	7
---	---

DECLARACIÓ UNIVERSAL

DELS DRETS COL·LECTIUS DELS POBLES

BARCELONA 1990/1998	21
Preàmbul.....	23
Preliminars.....	26
Títol I. Dels pobles i nacions.....	27
Títol II. Dels drets nacionals dels pobles.....	28
Títol III. Dels drets internacionals dels pobles.....	30
Títol IV. Dels drets dels membres dels pobles.....	32
Títol V. Disposicions transitòries	33
Títol VI. Clàusules finals	34

MANIFEST ELECTORAL

DE L'ALIANÇA LLIURE EUROPEA

MERAN 2013.....	37
L'Aliança Lliure Europea.....	39
Ha arribat l'hora de l'autodeterminació de tots els pobles d'Europa.....	42
I. Ampliació interna	42
II. Millorar la qualitat democràtica de les institucions europees.....	43
III. Superar la crisi de l'euro	45
IV. Política energètica europea	48
V. Agricultura i reforma de la Política Agrícola Comuna	52
VI. Pesca i aquicultura	55
VII. Reptes culturals i lingüístics.....	57

EL DRET A L'AUTODETERMINACIÓ

L'autodeterminació és la facultat essencial dels pobles a decidir lliurement el seu estatus polític, econòmic, social i cultural. Assentada sobre la idea de llibertat, l'autodeterminació ha esdevingut una de les principals normes de les relacions internacionals del món contemporani, fet que queda palès en la seva consideració de *ius cogens*; és a dir, norma de dret imperatiu que ha de ser obeïda sempre.

D'aquesta manera, podem definir el dret a l'autodeterminació com un principi de la política internacional pel qual un poble té dret a decidir lliurement l'estatus jurídicopolític del qual es vol dotar en virtut de la seva sobirania consubstancial.

El dret a l'autodeterminació és considerat per l'Organització de les Nacions Unides com un principi fonamental dels drets humans, tal com recull l'article primer del seu document fundacional, la *Carta de les Nacions Unides* (1945): «Fomentar relacions d'amistat entre les nacions basant-se en el respecte del principi de la igualtat de drets i el d'autodeterminació dels pobles, i prenent les mesures adequades per enfortir la pau internacional».

Els orígens: de l'edat moderna al món contemporani

El concepte del dret a l'autodeterminació neix a la segona meitat del segle XVIII en la maduresa de la Il·lustració, emmarcat en la crítica al sistema polític i econòmic de l'absolutisme. Precisament l'evolució del concepte d'autodeterminació és un factor clau per marcar el trencament entre l'edat moderna i la contemporània, en esdevenir una eina bàsica per justificar el desman-

tellament dels vells imperis europeus i l'aparició de nous estats des de final del segle XVIII.

La *Declaració d'Independència dels Estats Units d'Amèrica* de 1776 és el primer document polític en què l'autodeterminació apareix de forma implícita com a element per justificar la decisió d'unes colònies d'acabar la seva subordinació a la metròpoli, en aquest cas el Regne Unit. Amb la Revolució Americana, per primera vegada un territori assoleix la seva emancipació emparant-se en la necessitat de decidir sobre la seva forma d'organització econòmica, social i política, que dona lloc a un precedent clau per a posteriors processos d'alliberament nacional. Un dels textos que més va influir en la redacció de la declaració va ser el *Common Sense* (1776), un assaig del publicista i polític nord-americà Thomas Paine (1737-1809) on s'advoca per la constitució d'un estat propi mitjançant criteris avalats per l'experiència dels seus ciutadans, cercant així arguments fonamentats en la raó i defugint dels sostinguts en elements històrics i/o religiosos.

Amb la Revolució Francesa (1789-1799), l'autodeterminació pren un nou impuls, sobretot a partir del debat en el si de l'Assemblea Nacional sobre com s'havia d'estendre la revolució a nivell internacional. Precisament, una de les principals aportacions d'aquest debat és el concepte de sobirania nacional, atribuït a Emmanuel Joseph Sieyès (1748-1836), segons el qual la legitimitat del poder polític rau en la nació —el conjunt dels ciutadans i ciutadanes— representada a través d'un parlament. D'aquesta manera, es comencen a laminar els fonaments de les monarquies absolutes, sostingudes a partir d'un teòric origen diví del monarca que li atorga un poder il·limitat en l'exercici de les seves funcions.

Entre altres revolucionaris francesos també cal destacar la figura de Lazare Nicolas Carnot (1753-1823), qui defensa la voluntat lliurement expressada per la majoria d'habitants d'un poble com a via per incentivar l'expansió del procés revolucionari a altres territoris. D'aquesta manera, en el tombant dels segles XVIII i XIX apareixen dos importants principis, la sobirania nacional i el respecte a la voluntat popular, com a complements imprescindibles al concepte d'autodeterminació recentment formulat.

Ressorgiments nacionals

L'herència liberal aportada per la Revolució Francesa protagonitza, conjuntament amb el procés d'industrialització, un seguit de transformacions a nivell econòmic, social i polític que sacsegen l'Europa del segle XIX. En aquesta conjuntura sorgeix el Romanticisme, un moviment estès per tot el continent amb característiques molt diverses i a vegades contradictòries, però que tenen el nexu comú del foment de la llibertat de l'esperit, dels valors culturals i sobretot l'enaltiment del sentiment nacional. D'aquesta manera, el Romanticisme és un dels principals inductors del desvetllament de la consciència nacional de pobles minoritzats a l'Europa del segle XIX.

En consonància amb el context europeu, els Països Catalans desenvolupen un moviment cultural propi, la Renaixença, caracteritzada per la voluntat per part de l'elit intel·lectual de recuperar els signes d'una identitat nacional que les classes populars no han abandonat mai. Amb una important tasca de revalorització de l'ús del català com a llengua literària, de recuperació de la memòria històrica del país i de difusió de la cultura catalana, la Renaixença juga un paper destacat en el naixement del catalanisme, el valencianisme i el mallorquinisme polític.

Aquesta etapa de desvetllament nacional es tradueix al llarg de la primera meitat del segle XIX en diferents onades revolucionàries que culminen amb el primer gran procés d'independència de les colònies espanyoles i portugueses a Amèrica i dels territoris dels antics imperis europeus (Grècia el 1821, Sèrbia i Montenegro, i Bèlgica el 1830, moviments independentistes fracassats a Polònia el 1830 i la proclamació d'independència d'Hongria el 1848, liquidada pels imperialistes austríacs un any més tard).

Durant la segona meitat del segle XIX, el despertar nacional pren una nova expressió amb els processos de reunificació alemany i italià. En aquest context apareix un dels principals teòrics de l'autodeterminació, Pasquale Stanislao Mancini (1817–1888), autor de *Della nazionalità come fondamento del diritto delle genti* (1851), obra que esdevé la doctrina jurídicopolítica del Risorgimento italià i que contribueix a difondre el concepte pels centres liberals i revolucionaris del continent.

A Catalunya apareixen les primeres aportacions en aquesta línia des del catalanisme. Josep Narcís Roca i Farreras (1830–1891), Valentí Almirall (1841–1904) i més tard Antoni Rovira i Virgili (1882–1949) són els principals teòrics del catalanisme d'esquerres i el qüestionament de l'encaix de Catalunya en el si de l'Estat espanyol. Roca i Farreras és el primer a parlar de nacionalisme català i de Països Catalans, lligant de forma indissociable la justícia social i l'alliberament nacional, mentre que Almirall es mostra com un ferm defensor d'unes relacions d'igual a igual entre Catalunya i Espanya en el marc d'una república federal. L'obra de Rovira i Virgili, a cavall dels segles XIX i XX, aprofundeix la dels seus predecessors i dona lloc al catalanisme polític modern, que manté la unitat entre el progrés social i el desenvolupament nacional i, sobretot, defensa la democràcia com a única via vàlida per avançar cap a la llibertat nacional.

La Revolució Russa i la doctrina Wilson

En el tombant del segle XIX al XX el dret a l'autodeterminació comença a formar part dels debats del moviment socialista, principalment als imperis austrohongarès i rus. El Partit Obrer Socialdemòcrata Rus, en el programa aprovat pel Congrés de 1903, reivindica el dret a l'autodeterminació de totes les nacions que componen l'Estat rus, i la declaració del Congrés bolxevic de 1913 precisa que aquest dret no es refereix solament a l'autonomia sinó que es concreta en el dret a la separació i a la constitució en estats independents. Precisament, aquesta tesi és rebutjada rotundament per la fracció menxevic, i a nivell internacional pel sector de Rosa Luxemburg (1871–1919). En aquesta discussió, Vladimir Il'jic Ul'janov Lenin (1870–1924) dona suport teòric a les posicions oficials bolxevics a través de la sèrie d'articles *El dret d'autodeterminació de les nacions* (1914).

Tot aquest debat conclou una setmana després de la presa del poder per part dels bolxevics. El 1917 el Consell de Comissaris del Poble estableix en la *Declaració dels drets dels pobles de Rússia* el dret a la lliure determinació, sense excloure la separació i la constitució en estats independents dels diferents territoris que fins al moment actuaven sota la coordinació del Partit

Comunista de la Unió Soviètica i que a partir del 1922 configuraran la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques.

Paral·lelament, la lluita entre els vells imperis absolutistes i les principals potències colonials en la Primera Guerra Mundial (1914-1918) ajuda els EUA a promoure el dret a l'autodeterminació lligat al plebiscit com a via per garantir la llibertat d'un poble. Així, el president dels EUA, Woodrow Wilson (1856-1924), fixa l'assumpció del dret a l'autodeterminació com una de les premisses per participar en la Primera Guerra Mundial al costat de França i el Regne Unit, condicions conegudes com «Els catorze punts de Wilson».

D'aquesta manera es posen les bases del procés de descolonització. Malgrat això, cal destacar que l'accés a la independència no té capacitat per trencar el lligam econòmic de les excolònies amb les seves antigues metròpolis, a causa que la llarga dependència colonial ha impedit desenvolupar una estructura econòmica autònoma.

Tot i això, la conseqüència més rellevant rau en el fet que l'autodeterminació passa a ser una norma internacional plebiscitària, amb la voluntat d'assegurar una solució pacífica als conflictes. Aquesta voluntat es veu reforçada amb la creació de la Societat de Nacions, el 1920, organització supraestatal amb la voluntat de fomentar les relacions internacionals, tot i que la seva capacitat d'incidència queda migrada quan els EUA decideixen no entrar-hi en no ratificar el Tractat de Versalles, de 1919. Malgrat això, l'acceptació de l'autodeterminació per part de la Societat de Nacions representa la institucionalització d'aquest concepte per primer cop a nivell internacional, i estableix un precepte legislatiu a reivindicar per nacions i pobles minoritzats.

Així, l'anomenada doctrina Wilson cristal·litza amb la creació d'una dotzena de nous estats al centre i l'est d'Europa sorgits del desmembrament dels imperis austrohongarès, otomà i rus: Finlàndia, Letònia, Lituània, Estònia, Txecoslovàquia, Iugoslàvia, Àustria, Hongria, Polònia i Turquia. L'aparició de tot aquest estol de nous estats incentiva nous moviments d'alliberament nacional, en què destaca Irlanda, que es proclama independent el 1919 i és

reconeguda pel Regne Unit el 1921 a través del *dominion status*, que dóna lloc a l'Estat Lliure Irlandès.

En el cas català, a l'inici del segle xx es produeixen les primeres proclames independentistes, com la del Sindicat Agrícola de Trullars, al Rosselló (1902), i la del periòdic *Fora grillons!*, de la comunitat catalana de Santiago de Cuba (1906). Després d'aquestes primeres manifestacions, i ja en el marc de la Mancomunitat de Catalunya (1914) —primera institució d'autogovern d'ençà del Decret de Nova Planta—, cal destacar el naixement de les primeres organitzacions pròpiament independentistes (separatistes en el llenguatge de l'època), com la Federació Democràtica Nacionalista (1919) i Estat Català (1922), liderades per Francesc Macià (1859–1933), i entremig la valenciana Joventut Nacionalista Obrera (1921), que sota doctrina leninista propugna la creació d'un Estat Valencià de la classe obrera, que és un primer reflex de la influència de la Revolució Russa en les esquerres dels Països Catalans.

La dictadura de Miguel Primo de Rivera, que dissol la Mancomunitat de Catalunya el 1925, aguditzava la crisi de l'estat liberal espanyol alhora que cohesiona l'oposició democràtica entorn d'un programa republicà, de reformes socials i de respecte a la identitat nacional. És en aquest marc que el 1931 es funda Esquerra Republicana de Catalunya, com a confluència i síntesi d'una bona part de l'ampli espectre del catalanisme d'esquerres (republicà, federal, obrerista, socialista, independentista...). Esquerra adopta com un dels seus principis bàsics el dret a l'autodeterminació del poble català i protagonitza els únics actes de sobirania nacional d'ençà de 1714: la proclamació de la República Catalana el 14 d'abril de 1931 i la proclamació de l'Estat Català el 6 d'octubre de 1934.

El procés de descolonització del Tercer Món

El drama global que significa la Segona Guerra Mundial (1939-1945) incitava el 1945 la transformació de la Societat de Nacions en un projecte més ambiciós: l'Organització de les Nacions Unides, organització intergovernativa.

mental de caràcter mundial que té per finalitat mantenir la pau; promoure la cooperació econòmica, cultural, social i humanitària; garantir la seguretat dels estats basant-se en els principis d'igualtat i autodeterminació, i vetllar pel respecte dels drets humans.

El dret a l'autodeterminació no esdevé una mera declaració de principis com succeí amb la Societat de Nacions, ja que l'aplicació del principi d'autodeterminació té lloc amb l'intens procés de descolonització de la postguerra. En aquest sentit, l'ONU reconeix el dret a l'autodeterminació des dels seus inicis a través del document fundacional, *la Carta de les Nacions Unides* (1945). Al marge d'aquest fet, cal remarcar la inclusió del principi de l'autodeterminació en la *Declaració Universal dels Drets Humans* (1948), que va tenir lloc a l'Assemblea General de l'ONU de 1951. Des d'aquests moments, l'ONU planteja la necessitat de posar fi al colonialisme en totes les seves formes i manifestacions i garanteix a tots els pobles el dret a l'autodeterminació com a salvaguarda inalienable per la completa llibertat, per l'exercici de la seva sobirania i per la integritat del seu territori nacional.

El 1966 l'ONU dona un nou pas endavant en l'aplicació del dret a l'autodeterminació, en aprovar el *Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics* i el *Pacte Internacional dels Drets Econòmics Socials i Culturals*, on es remarca en l'article primer d'ambdós textos que «tots els pobles tenen dret a l'autodeterminació» i es crea un protocol facultatiu en què es defineix el principi d'autodeterminació sota un context de societat democràtica. Conjuntament amb la *Declaració Universal dels Drets Humans* els tres textos configuren la *Carta Internacional dels Drets Humans*.

Malgrat la tasca desenvolupada per l'ONU, paral·lelament a la desaparició progressiva del colonialisme tradicional apareix un nou sistema de submissió dels països en vies de desenvolupament. Aquesta nova forma d'imperialisme es fonamenta en una teòrica independència dels estats dominats quan realment estan controlats a través de la subordinació econòmica i el suport a règims polítics —moltes vegades dictatorials— afins als interessos de les principals potències mundials.

D'aquesta manera, el 1976 se celebra a Alger una trobada de representants de la societat civil de diferents pobles i nacions sense estat per denunciar i intentar pal·liar aquesta nova realitat. En el marc d'aquesta reunió, es redacta la *Declaració Universal dels Drets dels Pobles*, la qual assenta les bases per a la defensa del dret a la llibertat de tots els pobles del món.

La caiguda del mur de Berlín:

l'inici d'una nova onada autodeterminista

A final del segle xx, l'exercici del dret a l'autodeterminació comença a abandonar el marc de la descolonització de forma exclusiva, coincidint amb una important etapa de processos autodeterministes, fruit de l'enfonsament del bloc soviètic. La caiguda del mur de Berlín, el 1989, comporta la posterior reunificació d'Alemanya, i l'enfonsament de l'URSS significa en un primer moment, el 1990, la recuperació de la independència de les repúbliques bàltiques (Estònia, Letònia i Lituània) i la creació de dotze nous estats més el 1991 (Armènia, Azerbaidjan, Bielorússia, Geòrgia, Kazakhstan, Kirguizistan, Moldàvia, Rússia, Tadjikistan, Turkmenistan, Ucraïna i Uzbekistan). El 1993 Txecoslovàquia se segrega pacíficament en dos estats: Txèquia i Eslovàquia.

En contraposició a tots aquests processos, el desmantellament de Iugoslàvia deriva en un conflicte, el dels Balcans, provocat per la negació del dret a l'autodeterminació per part de la majoria sèrbia, que controla l'Estat, a la resta de nacions que l'integren, com Bòsnia-Herzegovina, Croàcia, Eslovènia i Macedònia, les quals assoleixen finalment la seva independència de manera més o menys incruenta entre el 1992 i el 1993.

Fora d'Europa cal destacar el procés d'autodeterminació iniciat al Quebec. Aquesta nació francòfona amb estatus de província canadenc ha celebrat ja dos referèndums d'autodeterminació, els quals finalitzen amb la victòria dels partidaris de mantenir-se dins l'Estat canadenc, tot i que els postulats sobiranistes cada cop tenen més suport (40,44% el 1980 i 49,42% el 1995).

Altres referèndums que han tingut lloc en el tombant del segle xx són el de Nevis, al Carib (1998) i el de Timor Oriental (1999), territoris que s'han independitzat a través de l'exercici del dret a l'autodeterminació de la Federació de Saint Christopher i Nevis i d'Indonèsia, respectivament.

Fruit d'aquest context, el 2000 té lloc, a Ginebra, la Primera Conferència Internacional sobre el Dret a l'Autodeterminació, organitzada per l'ONU, en el marc de la qual representants de pobles i nacions minoritzats, experts, membres de l'ONU i representants d'ONG debaten entorn del paper de l'ONU en els processos d'autodeterminació i el paper d'aquest dret com a garant de la justícia, la llibertat i la democràcia.

D'aquesta manera, al llarg de la primera dècada del segle XXI, prossegueix l'onada autodeterminista. El primer exemple el trobem amb la conclusió del nou mapa dels Balcans amb les independències de Montenegro (2006) i Kosovo (2008) respecte a Sèrbia. El cas de Montenegro és especialment rellevant, ja que per primera vegada la Unió Europea s'implica en un procés d'autodeterminació dins el vell continent i fixa a través d'un protocol les condicions per validar l'accés a la independència a través d'un referèndum: una participació superior al 50% del cens i un percentatge favorable a l'emancipació superior al 55% dels vots emesos. D'aquesta manera, ens trobem davant un precedent històric que pot obrir el camí a molts pobles i nacions sense estat a iniciar un procés d'independència amb l'aval de la UE. En canvi, Kosovo va optar per una declaració unilateral d'independència del seu Parlament.

Seguint amb l'exemple europeu, cal destacar el nou estatut de Grenlàndia aprovat el 2008, el qual contempla el dret d'independitzar-se de Dinamarca si la seva població així ho decideix. De la mateixa manera, cal fer esment del referèndum d'autodeterminació de Nova Caledònia, arxipèlag de l'oceà Pacífic sota administració francesa, previst pel 2014.

D'altra banda, el gener de 2011 el Sud Sudan es va convertir en el 54è estat africà, en independitzar-se del Sudan a través d'un referèndum d'au-

todeterminació. El cas sud-sudanès és molt rellevant, ja que amb la seva independència es posa fi al principi d'inalterabilitat de les fronteres heretades del colonialisme acordat per l'Organització per a la Unitat Africana el 1964.

Per la seva part, a Catalunya, la nova onada autodeterminista de final del segle xx i inici del XXI dona un nou impuls a l'esquerra independentista. El 1989 el Parlament de Catalunya aprova en una comissió parlamentària una resolució, a proposta d'Esquerra, que afirma que Catalunya no renuncia al dret a l'autodeterminació. I el 1998 el mateix Parlament ratifica per primera vegada en un plenari el dret a l'autodeterminació de Catalunya. Al mateix temps, Esquerra aprova en el seu 19è Congrés Nacional, celebrat a Barcelona el 1993, la *Declaració Ideològica* vigent, en què fixa com a objectiu irrenunciable la independència nacional dels Països Catalans.

El gener de 2013, davant la constatació que una àmplia majoria de la societat catalana vol decidir el futur polític del país, el Parlament de Catalunya aprova la Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya. S'inicia així un procés que culminarà el 9 de novembre de 2014 amb la celebració d'un referèndum d'autodeterminació.

L'ALE i la CONSEU: les bases per a la construcció de l'Europa dels pobles

Les forces polítiques independentistes sovint es troben mancades de referents internacionals, ja que les principals organitzacions polítiques d'aquest àmbit (Internacional Socialista, Internacional Liberal, Internacional Demòcrata de Centre...) estan formades de manera pràcticament exclusiva per partits d'àmbit estatal, refractaris al dret a l'autodeterminació. Davant aquest buit, apareix al darrer quart del segle xx una primera iniciativa, en l'àmbit europeu, per articular les organitzacions independentistes i d'esquerres que defensen el dret a l'autodeterminació dels pobles.

El 1974 se signa a Brest un document que advoca per la lluita conjunta dels pobles i nacions sense estat d'Europa per defensar el dret a l'auto-

determinació en el que representa el primer intent de coordinar les lluites d'alliberament nacional. L'anomenada *Carta de Brest* és impulsada per la Union Démocratique Bretonne i aconsegueix aglutinar al seu voltant diverses organitzacions de l'esquerra independentista de tradició marxista: Irish Republican Movement —que agrupa el Sinn Féin i l'Official IRA—, Union do Povo Galego, Eusko Herriko Alderdi Sozialista, Cymru Goch, Esquerra Catalana dels Treballadors, Partit Socialista d'Alliberament Nacional – provisional i Luta Occitana.

El juny de 1979, amb motiu de la convocatòria de les primeres eleccions per sufragi universal directe al Parlament Europeu, diversos partits de nacions sense estat redacten la *Carta de Cooperació per a la Construcció de l'Europa de les Nacions*, coneguda com a Carta de Brussel·les. Aquesta carta és el precedent de la *Declaració de Bastia* de l'agost de 1979, document que reafirma la necessitat de crear una opció política comuna de les organitzacions dels pobles minoritzats de la Comunitat Econòmica Europea (CEE) per tal de coordinar-se.

L'entrada al Parlament Europeu de representants de les organitzacions signants de la *Declaració de Bastia* permet crear una estructura estable a Brussel·les que desemboca en el naixement de l'Aliança Lliure Europea (ALE) [European Free Alliance (EFA)], el 1981, impulsada per la Volksunie, Elsass-Lothringischer Volksbund, Partei der Deutschsprachigen Belgier, Unione di Populu Corsu, Strollad ar Vro, Fryske Nasjonale Partij i, a títol d'observador, Convergència Democràtica de Catalunya, que no n'arriba a ser mai membre de ple dret, en optar el 1987 per vincular-se al Grup Liberal del Parlament Europeu.

L'ALE es defineix com una organització internacional de partits que advoquen per una Europa de pobles lliures i solidaris fonamentada en el principi de subsidiarietat. L'ALE pren com a principals objectius la defensa dels drets humans i dels pobles, la construcció d'una societat justa i solidària, amb polítiques que promoguin el progrés, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats, la defensa de la democràcia —rebutjant qualsevol tipus de violència—,

la defensa i salvaguarda de la diversitat cultural i lingüística d'Europa i del medi ambient, i el desenvolupament sostenible.

Esquerra ingressa a l'ALE el 1987, en el context de les primeres eleccions al Parlament Europeu celebrades a l'Estat espanyol, que havia entrat a formar part de la CEE un any abans.

Paral·lelament, el 1986 se celebra a Barcelona la primera cimera de la Conferència de Nacions sense Estat d'Europa Occidental (CONSEO), un fòrum de debat de partits independentistes i organitzacions cíviques i culturals de l'Europa occidental impulsat pel Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals (CIEMEN), amb l'objectiu comú de defensar una Europa respectuosa amb la seva diversitat nacional, lingüística i cultural i, consegüentment, amb els drets col·lectius que en constitueixen la base. Amb la caiguda del mur de Berlín i l'enfonsament del bloc soviètic, la CONSEO amplia el seu marc territorial, i hi inclou també els pobles i nacions minoritzades de l'Europa oriental. Per aquest motiu, el 1990 la CONSEO passa a anomenar-se Conferència de Nacions sense Estat d'Europa (CONSEU).

Tant l'ALE com la CONSEU observen que el principal escull en l'exercici del dret a l'autodeterminació rau en el fet que l' statu quo de la política internacional sols el considera aplicable en aquells països amb consideració oficial de colònia o en aquells altres en què la gran separació geogràfica de la metròpoli evidencia la seva condició colonial. Així, doncs, moltes nacions sense estat veuen entorpidida la possibilitat d'acollir-se al dret a l'autodeterminació com a conseqüència de la dificultat de trobar una convenció que aclareixi a quin col·lectiu concret és aplicable. A aquest fet, cal afegir-hi les dificultats de les institucions internacionals de participar en els conflictes endògens d'un estat com a conseqüència del principi de no-intervenció en els afers interns, mantingut paradoxalment en nom del dret a l'autodeterminació.

Per tal de pal·liar aquesta mancança sobre la concreció del concepte de poble, la CONSEU aprova en la seva segona cimera, celebrada el 1990 a

Barcelona, la **Declaració Universal del Drets Col·lectius dels Pobles**, que actualitza a la tercera cimera, celebrada el 1998 també a Barcelona. Aquesta declaració es crea com a pauta per a la construcció i vertebració de sistemes democràtics, i amb la voluntat que esdevingui un complement de la *Declaració Universal dels Drets Humans* redactada per l'ONU, la qual se centra bàsicament en la definició dels drets de l'individu.

Gràcies al CIEMEN l'autodeterminació dels pobles esdevé per primer cop un dels eixos de treball del Fòrum Social Mundial en l'edició celebrada el 2009 a Belém, a través de la realització l'Espai pels Drets Col·lectius dels Pobles. Fruit d'aquesta iniciativa, el 2010 el mateix CIEMEN organitza a Girona amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament el Fòrum Mundial pels Drets Col·lectius dels Pobles, una trobada de representants de moviments cívics, partits polítics, governs autònoms i membres del món intel·lectual de nacions sense estat d'arreu del món auspiciada pel Fòrum Social Mundial amb l'objectiu de debatre sobre els drets col·lectius dels pobles.

El 2004 a Barcelona, l'ALE es constitueix oficialment com a partit polític europeu, desgranant el seu projecte en el Manifest per a les eleccions europees d'aquell any, on aposta per un nou model de construcció europea basat en la representativitat democràtica de tots els pobles i nacions que la configuren com a via per estendre l'estat del benestar i la sostenibilitat. Una idea d'Europa que l'ALE actualitza periòdicament coincidint amb les convocatòries electorals al Parlament Europeu a través dels seus manifestos electorals.

El **Manifest Electoral** per a les eleccions del 2014, aprovat a Meran el 2013, aposta obertament per l'exercici del dret a l'autodeterminació de les nacions sense estat d'Europa i la conseqüent ampliació interna de la UE. Els referèndums d'Escòcia i Catalunya de la tardor en són un primer exemple i marcaran, en base a uns processos escrupolosament democràtics i de marcada vocació europeista, el camí a seguir per les nacions que volen un estat per ser present a Europa i el món amb veu pròpia.

Més informació

www.e-f-a.org

www.ciemex.org

DECLARACIÓ UNIVERSAL DELS DRETS COL·LECTIUS DELS POBLES

BARCELONA 1990/1998

PREÀMBUL

Considerant els progressos aconseguits, particularment des de fa dos-cents anys, a partir de la *Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà*, en la presa de consciència sobre la igualtat de totes les persones humanes;

Considerant que una de les grans aportacions a la comprensió d'aquesta igualtat ha estat el reconeixement de la diferència dels éssers humans per raó de la llengua, cultura, pertinença a un poble concret, etc. com ho va proclamar la *Declaració Universal dels Drets Humans*, proclamada per l'ONU el 1948;

Considerant que els drets individuals a la igualtat i a la diferència només poden trobar el seu ple acompliment dins el marc dels pobles concrets amb relació a un dels quals cada persona s'identifica;

Considerant que cada poble és el subjecte exclusiu dels seus propis drets col·lectius i inalienables a la igualtat i a la diferència;

Considerant que la *Carta de l'ONU* ha afirmat i reconegut, en el seu article 1.2, la necessitat de «desenvolupar entre les nacions relacions amistoses fundades en el principi de la igualtat dels drets dels pobles i dels seus respectius drets a disposar d'ells mateixos»;

que altres textos de l'ONU, com els diversos Pactes Internacionals relatius als drets polítics, socials, econòmics, culturals, etc. precisen més l'abast dels drets col·lectius;

que documents en curs de discussió al si de la mateixa ONU, com la *Declaració sobre els Drets dels Pobles Indígenes*, ens porten a interpretar, per copsar-ne el seu ple sentit, tots els drets individuals a la llum dels drets col·lectius;

Considerant que, en aplicació d'aquests principis, nombrosos pobles poden no tan sols exercir el seu dret a l'autodeterminació i prendre en les seves mans la sobirania i la independència que els correspon, sinó també poden aprofundir la seva cohesió interna i la seva solidaritat amb els altres pobles;

Constatant, amb tot, que els drets col·lectius afirmats així no han pogut ser encara reconeguts i portats a la pràctica en el conjunt dels pobles, i que perduren sobre el planeta conflictes i afrontaments derivats de la negació i de la limitació en l'exercici d'aquests drets;

Constatant que les esmentades situacions tenen efectes jurídics i polítics en l'organització de la societat humana que institucionalitzen, en el dret internacional, desigualtats i discriminacions entre els pobles, i que aquesta organització es troba, essencialment, a la mercè dels poders estatals constituïts i dels organismes que ells creen i controlen;

Considerant que els estats constituïts monopolitzen les relacions entre els pobles, tot atorgant-se el poder de fixar-los els nivells de participació en la vida internacional, malgrat que els pobles siguin els únics subjectes i font de drets en totes les dimensions col·lectives;

Considerant que per assegurar i mantenir la seva dominació sobre àrees geogràfiques determinades i conservar el seu monopoli de decisió en les relacions internacionals, els poders estatals constituïts imposen models institucionals que confonen la ciutadania i la nacionalitat, i es permeten, d'aquesta manera, sigui de vetar la mateixa existència de pobles, sigui de sotmetre'ls, mitjançant diversos estatuts jurídics (que porten noms com autonomia, regionalització, descentralització i altres), a limitacions de sobirania o a situacions de dependència;

Constatant que, aquests últims anys, la societat civil ha elaborat diverses propostes per promoure el reconeixement dels drets dels pobles, en particular d'ençà de la proclamació de la *Declaració dels Drets dels Pobles*, publicada a Alger el 1976,

Constatant, tanmateix, que les diverses iniciatives fetes en aquesta direcció acostumen a admetre, encara, restriccions als drets col·lectius dels pobles en condicionar-los al manteniment de les estructures estatals vigents, en especial per mitjà de la noció de minoria;

Considerant que per iniciar una nova etapa en la construcció de la convivència i de l'entesa entre els pobles i per contribuir, d'aquesta manera, a bastir una pau justa i universal, i en conseqüència duradora i per a tothom, és indispensable definir, intrínsecament i completament, els drets col·lectius dels pobles i marcar pautes per exercir-los, més enllà de les seves situacions actuals polítiques i jurídiques,

L'Assemblea General de la Conferència de les Nacions sense Estat d'Europa (CONSEU) proposa a tota la humanitat, amb la col·laboració dels seus organismes internacionals competents, que adopti i garanteixi la realització de la següent *Declaració Universal dels Drets Col·lectius dels Pobles*.

PRELIMINARS

L'absència d'una definició universalment admesa del concepte de poble posa en evidència que no es tracta d'un concepte estàtic sinó dinàmic. La història mostra que certes comunitats humanes, reconegudes com a pobles, han aparegut i desaparegut, o han ressorgit després en l'escena internacional amb altres noms. No obstant això, les evolucions o regressions de les comunitats humanes o dels pobles no poden, de cap manera, basar els graus d'acceptació, de negació o limitació del respecte a causa dels drets col·lectius i individuals de les persones que els componen. Els drets dels pobles mantenen sempre, objectivament, la mateixa i pròpia identitat. Correspon a les comunitats humanes d'erigir-se, en el curs de la història, en pobles i, per tant, d'esdevenir subjectes dels drets col·lectius. Dins aquestes coordenades, la present Declaració té la finalitat de definir els drets col·lectius dels pobles i, mitjançant el seu articulat, de precisar el mateix concepte de poble.

TÍTOL I. DELS POBLES I NACIONS

Article 1

Qualsevol col·lectivitat humana que tingui referències comunes a una cultura i a una tradició històrica pròpia, desenvolupades en un territori geogràficament detectable o en altres àmbits, constitueix un poble.

Article 2

Qualsevol poble té el dret d'identificar-se com a tal. Cap més instància no el pot substituir per a definir-lo.

Article 3

Qualsevol poble té el dret d'afirmar-se com a nació. L'existència d'una nació es manifesta a través de la voluntat col·lectiva dels seus membres a autoorganitzar-se políticament i institucionalment.

Article 4

Qualsevol poble gaudeix, d'una manera imprescriptible i inalienable, dels drets col·lectius i de les prerrogatives enunciades en la present Declaració.

TÍTOL II. DELS DRETS NACIONALS DELS POBLES

Article 5

Qualsevol poble té el dret a existir lliurement, sigui quina sigui la seva dimensió demogràfica.

Article 6

Qualsevol poble té el dret permanent a autodeterminar-se d'una manera independent i sobirana.

Article 7

Qualsevol poble té el dret a autogovernar-se en conformitat amb les opcions democràtiques preses pels seus membres.

Article 8

1. Qualsevol poble té el dret al lliure exercici de la seva sobirania en la integritat del propi territori.
2. Qualsevol poble que hagi estat expulsat del seu territori té el dret de retornar-hi, d'establir-s'hi i d'exercir-hi la seva sobirania, tot respectant els drets de les persones eventualment presents en aquest mateix territori que pertanyen a altres pobles.
3. Qualsevol poble que sigui objecte d'una divisió a conseqüència d'una partició territorial interestatal o intraestatal, té el dret a recuperar la seva unitat territorial, política i institucional.

4. Qualsevol poble itinerant que ha desenvolupat històricament la seva consciència nacional d'acord amb aquesta forma d'existència té el dret de gaudir de les garanties per a la seva lliure circulació.

Article 9

1. Qualsevol poble té el dret a expressar i desenvolupar la seva cultura, la seva llengua i les seves normes d'organització. Per fer-ho, té el dret de dotar-se de les pròpies estructures polítiques, jurídiques, educatives, de comunicació i d'administració públiques, i d'altres que li convinguin, en el marc de la seva sobirania.
2. Qualsevol poble que es trobi en les condicions assenyalades en l'article 8.2, o sigui víctima d'altres decisions que el divideixin arbitràriament, té el dret a restablir la seva unitat lingüística, cultural i les restants prerrogatives que li són pròpies i el distingeixen.

Article 10

Qualsevol poble té el dret a disposar dels recursos naturals del propi territori i, si es dóna el cas, de les aigües territorials que s'hi inclouen, i de valoritzar-los per al desenvolupament, progrés i benestar dels seus membres, tot respectant les disposicions dels articles 16, 17 i 18 de la present Declaració, referits a les exigències ecològiques i solidàries.

TÍTOL III. DELS DRETS INTERNACIONALS DELS POBLES

Article 11

Tots els pobles són i romanen lliures i iguals en dret, sigui quina sigui la naturalesa de les relacions internacionals que triïn.

Article 12

Qualsevol poble té el dret a ser plenament reconegut com a tal en el concert de les nacions i a participar, en paritat de veu i de vot, en les tasques i decisions de tots els organismes internacionals representatius de les diferents voluntats sobiranes.

Article 13

Qualsevol poble té el dret a establir lliurement, amb cada un dels altres pobles, les relacions que convinguin a totes dues parts i en la forma que, conjuntament, hagin escollit.

Article 14

Qualsevol poble té el dret a unir-se a altres pobles, amb formes confederatives o semblants, tot mantenint el dret de trencar lliurement i unilateralment els acords, sense perjudici dels drets dels altres pobles.

Article 15

Qualsevol poble té el dret a beneficiar-se, equitativament, dels recursos naturals del nostre planeta i de l'univers, dels avenços tecnològics, del progrés científic i de l'equilibri ecològic, i de tots els altres factors que constitueixen el patrimoni comú de la humanitat.

Article 16

Qualsevol poble té el dret a la solidaritat, que comporta la mútua cooperació entre els pobles, el reconeixement explícit de les identitats que els distingeixen, l'aplicació dels principis d'equitat i de reciprocitat, els intercanvis de les riqueses naturals, dels avenços tecnològics i dels progressos econòmics i socials, i d'altres béns que són compartibles.

Article 17

Qualsevol poble té el dret a impedir la utilització de les riqueses naturals i dels avenços tecnològics per a finalitats que condicionen o posen en perill la salut i la seguretat d'altres pobles o que comprometen l'equilibri ecològic del medi ambient.

Article 18

Qualsevol poble té el dret a la legítima recuperació dels seus propis béns així com a una reparació adequada, si és espoliat, completament o parcialment, de les seves riqueses naturals o malmès en la seva sobirania o en l'equilibri del medi ambient que l'afecta.

Article 19

Qualsevol poble té el dret de recurs directe davant de les jurisdiccions internacionals. Els responsables d'aquestes jurisdiccions han de ser escollits democràticament per representants elegits de tots els pobles. Els seus àrbitres han de ser seleccionats i acordats per les parts en litigi.

TÍTOL IV. DELS DRETS DELS MEMBRES DELS POBLES

Article 20

Qualsevol persona que visqui o no al seu propi poble té el dret a exercir plenament els drets individuals reconeguts per les diverses declaracions, convencions i pactes internacionals, en la perspectiva i el context dels drets col·lectius enumerats en la present Declaració.

TÍTOL V. DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Article 21

Conformement a les normes del dret internacional, que s'han de completar amb els principis de la present Declaració, qualsevol poble que sigui privat, per la força o per la constricció, d'un dels seus drets col·lectius, té el dret a la resistència, si li cal, usant els mitjans necessaris per a la seva legítima defensa fins a l'obtenció del seu restabliment íntegre.

Article 22

Qualsevol poble, fins i tot el que sigui reconegut com a tal, en la mesura que sigui sotmès a polítiques de simple tutela o a altres formes de minorització, que es tradueixen sempre en formes de discriminació o de colonització, sota les seves diverses expressions, té el dret de posar en pràctica els mateixos mitjans i recursos assenyalats a l'article 21 per recuperar la seva sobirania i el ple exercici dels drets que pertanyen a tots els pobles sense distinció.

TÍTOL VI. CLÀUSULES FINALS

Articles 23

L'aplicació de la present Declaració implica la desaparició de totes les situacions i disposicions negatives o limitatives dels drets col·lectius dels pobles i la caducitat de totes les normes jurídiques estatals o internacionals que no els tinguin en compte o els agredeixin.

Article 24

Els signataris d'aquesta Declaració es comprometen a actuar per tal que siguin reconeguts tots els pobles i els drets col·lectius que els corresponen, per part dels organismes internacionals competents, i a actuar també perquè cada poble aconsegueixi en aquests organismes la seva pròpia representació. Els organismes així reestructurats tindran la incumbència de garantir el respecte als drets col·lectius dels pobles definits en la present Declaració i d'intervenir, mitjançant els tribunals democràtics de justícia que calgui instituir, per resoldre les violacions que puguin colpir-los.

Primera edició aprovada per la 2a Cimera de la CONSEU celebrada a Barcelona el 27 de maig de 1990.

Segona edició revisada aprovada per la 3a Cimera de la CONSEU celebrada a Barcelona el 22 de novembre de 1998.

Proclamada públicament a València el 24 d'abril de 1999.

**MANIFEST
ELECTORAL
DE L'ALIANÇA
LLIURE EUROPEA**

MERAN 2013

L'ALIANÇA LLIURE EUROPEA

L'Aliança Lliure Europea (ALE) promou el dret a l'autodeterminació i dona suport a les aspiracions dels partits membres de l'ALE per als seus països, incloent-hi la independència, més autonomia i reconeixement lingüístic i cultural.

L'ALE reuneix partits polítics que treballen per millorar l'autogovern de les nacions sense estat.

L'ALE aspira a una unitat europea mitjançant la diversitat que doni lloc a una Unió Europea de Pobles Lliures basada en el principi de subsidiarietat en solidaritat mútua i amb altres pobles del món. L'ALE defensa una cooperació europea basada en la diversitat de nacions, regions, pobles, cultures i llengües.

L'ALE defensa el procés d'ampliació interna en el marc de les institucions europees, i més enllà, com a mecanisme perquè les nacions que obtinguin la condició d'estat continuïn sent estats membres de la UE.

L'ALE dona suport actiu als processos d'autodeterminació democràtics oberts a la UE.

L'ALE defensa que les nacions sense estat tenen dret a l'autogovern i a participar en el món i a la Unió Europea en igualtat de condicions amb altres nacionalitats, amb estat o sense.

L'ALE rebutja les dues solucions extremes que es presenten en el debat actual sobre el futur de la Unió Europea com a sortida de la crisi: el model centralitzat i unitari, o el retorn a la nació-estat.

L'ALE defensa un enfocament ascendent format per una Unió Europea, basada en el principi de subsidiarietat, de pobles lliures que cooperin quan calgui en els àmbits polítics en què el valor afegit europeu permeti obtenir millors resultats polítics.

L'ALE comparteix els valors democràtics que sostenen la pertinença a la Unió Europea: drets humans, respecte per la democràcia i els seus fonaments, igualtat de gènere, rebuig del racisme i la xenofòbia. Representa una visió d'Europa que defensa un món més just i democràtic, la qual cosa inclou el foment de la solidaritat amb els pobles que lluiten per l'autodeterminació.

Partits membres

- Ålands Framtid
- Autonomie - Liberté - Participation - Écologie
- Bayernpartei
- Bloque Nacionalista Galego
- Chunta Aragonesista
- Die Friesen
- Enotna Llista
- Esquerra Republicana
- Eusko Alkartasuna
- Fryske Nasjonale Partij
- Liga Veneta Repubblica
- Lista za Rijeku
- Magyar Kereszténydemokrata Szövetség
- Mebyon Kernow
- Moravané
- Mouvement Région Savoie

- Nieuw-Vlaamse Alliantie
- Omo «Ilinden» Pirin
- Partido Andalucista
- Partit Occitan
- Partito Sardo d'Azione
- Partitu di a Nazione Corsa
- Plaid Cymru
- PSM - Entesa Nacionalista
- Ruch Autonomii Slaska
- Schleswigsche Partei
- Scottish National Party
- Slovenska Skupnost
- Südschleswigschen Wählerverbands
- Süd-Tiroler Freiheit
- Union Démocratique Bretonne
- Unitat Catalana
- Unser Land
- Vinozhito

Partits observadors

- Aralar
- Bloc Nacionalista Valencià
- Luzyska Alianca
- Nueva Canarias
- Par Cilveka Tiesibam Vienota Latvija

HA ARRIBAT L'HORA DE L'AUTODETERMINACIÓ DE TOTS ELS POBLES D'EUROPA

I. AMPLIACIÓ INTERNA

Portes obertes a nous estats d'antigues nacions: la UE s'ha de comprometre a reconèixer nous estats membres procedents de processos democràtics i d'autodeterminació en els estats membres actuals (procés que anomenem ampliació interna).

De la mateixa manera, la UE ha de garantir la continuïtat de la ciutadania europea als ciutadans d'aquests nous estats. La democràcia és un principi fonamental de la UE; per això seria inconcebible que la UE bloquegés l'accés a nous estats que haguessin aconseguit la condició d'estat mitjançant processos democràtics impecables.

Les nacions de nivell subestatal, així com les regions amb poder legislatiu, han de tenir un paper propi en el procés europeu de presa de decisions mitjançant una presència reforçada a una «Assemblea de Regions i Pobles» que substitueixi l'inoperant Comitè de les Regions.

II. MILLORAR LA QUALITAT DEMOCRÀTICA DE LES INSTITUCIONS EUROPEES

El Tractat de Lisboa es va tancar després d'un procés molt llarg. L'esperança que portaria més democràcia i responsabilitat de retre comptes no s'ha complert del tot. Després de l'ampliació i de la pitjor crisi financera a què s'ha enfrontat l'euro, la UE ha de marcar uns objectius nous i ambiciosos per ser un jugador clau en el context internacional, un líder en l'esforç per aconseguir una economia sostenible i un model de democràcia, justícia social i cohesió.

Cal reforçar encara més la capacitat legislativa del Parlament Europeu donant-li autèntics poders d'iniciativa legislativa i d'esmena de tractats juntament amb els parlaments competents dels estats membres.

Caldria crear circumscripcions electorals subestatals per a les eleccions europees en els estats membres que encara no ho han fet.

La capacitat legislativa del Consell ha d'esdevenir transparent. Totes les deliberacions legislatives i els documents rellevants han d'estar disponibles gratuïtament per a tots els europeus, de la mateixa manera que els documents del Parlament Europeu. S'ha de publicar la posició de cada estat membre.

El president de la Comissió Europea s'ha de designar democràticament. En estats membres amb una estructura descentralitzada, tots els governs de les seves nacions constituents hauran de formar part del procés de proposar un candidat a comissari.

Cal aclarir i enfortir la vocació internacional de la UE com a actor que es regeix pels valors de la democràcia, la pau, la solidaritat i el respecte per la diversitat.

III. SUPERAR LA CRISI DE L'EURO

La crisi actual ha posat de manifest que en les darreres dècades alguns governs van gastar de manera irresponsable sense estimular el creixement econòmic ni garantir la cohesió social. En primera instància, correspon als estats membres fer els passos pertinents, però també cal formular un marc europeu per evitar que en el futur es repeteixin polítiques similars abocades a la crisi.

El estats membres han de sanejar les finances públiques i el context socio-econòmic general mitjançant: (1) consolidació pressupostària i reducció de dèficit públic, (2) reformes estructurals i (3) inversions en un creixement intel·ligent, sostenible i integrador. A més, els nous reptes associats a la demografia, el mercat laboral, la seguretat social i les pensions també exigeixen més disciplina fiscal. La disciplina fiscal i pressupostària és una condició essencial per accedir al Mecanisme Europeu d'Estabilització. La solidaritat només es pot garantir si tots els governs es comporten amb més responsabilitat.

A més, Europa té una tasca pendent. El desenvolupament de mecanismes sòlids a nivell comunitari permetran als legisladors recuperar la confiança dels mercats (financers). Les mesures adoptades per a millorar el govern econòmic de la UE (els anomenats *six-pack*, *two-pack*, *fiscal compact*) s'han d'aplicar de forma eficaç. L'ALE creu que el Banc Central Europeu (BCE) hauria de complir plenament el seu paper.

Les mesures d'austeritat han d'anar acompanyades d'inversions en polítiques amb orientació de futur i altres mesures d'estímul als països més afectats per la crisi actual. En aquesta base sanejada, Europa haurà de relançar

una política de recuperació econòmica basada en inversions europees d'alt valor afegit.

L'ALE dona suport a l'harmonització fiscal al conjunt d'estats membres i regions, respectant la diversitat fiscal i el principi de subsidiarietat (cada nació hauria de determinar l'índex en els marges d'un marc comunitari, tal com passa amb l'IVA). Per tal de millorar l'eficiència i la justícia social del sistema fiscal actual, l'ALE és partidària de modificar la càrrega fiscal imposada als nostres ciutadans.

Cal gestionar millor el pressupost de la UE (consolidació fiscal intel·ligent, millor gestió de la despesa i un enfocament centrat en les àrees en què la UE pot aportar un valor afegit) i aplicar un control més estricte a totes les agències de la UE, evitant coincidències parcials i duplicitats.

Caldria crear una Agència de Qualificació Europea per controlar de manera transparent l'interès sobre el deute i les primes de risc.

L'ALE acull amb satisfacció la recent legislació comunitària relativa a les primes als banquers.

Com les autoritats nacionals i regionals, la Comissió Europea hauria de tenir potestat per crear eines eficients per combatre el frau i lluitar contra els paradisos fiscals, així com per evitar l'evasió d'impostos cap a fora de la UE.

Els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus haurien d'estar supeditats a:

- recuperar la competitivitat,
- fomentar les inversions públiques en I+D+I,
- fomentar inversions productives,
- estimular l'estalvi energètic,
- millorar la formació laboral,
- lluitar contra l'exclusió social,
- la cooperació territorial, incloses les estratègies macroregionals emergents.

L'ALE rebutja la introducció de condicions macroeconòmiques en la política de cohesió. Un govern (regional) no hauria de ser castigat pels errors comesos per un altre govern.

L'ALE reconeix la vital importància de les petites i mitjanes empreses (PI-ME) i considera que les polítiques de la UE haurien de potenciar-ne la competitivitat.

L'actual crisi financera i econòmica internacional ha tingut un important efecte negatiu sobre el mercat laboral i l'ocupació a la UE. En aquest context, hem de continuar centrats en els objectius de la UE per aconseguir un percentatge d'ocupació general del 75% el 2020, amb atenció prioritària als baixos percentatges d'ocupació en grups de risc com ara els joves, la gent gran i la població d'origen immigrant.

Amb un atur juvenil en màxims històrics a la UE, és essencial que les polítiques de tots els nivells de govern donin eines a les generacions futures (entre altres, mitjançant formació de qualitat, desenvolupament d'habilitats i validació d'educació no formal), i que es desenvolupi un diàleg intergeneracional. En aquest context, cal prioritzar l'assoliment de l'objectiu de la UE de reduir l'abandonament escolar fins que quedi per sota del 10% el 2020.

L'ALE dona suport fermament al Sistema de Garantia Juvenil amb l'objectiu de garantir que tots els joves de menys de 25 anys rebin una oferta de feina de qualitat, formació continuada, pràctiques o formació en empresa en els quatre mesos posteriors al final de la seva formació o al moment que es van quedar sense feina.

Els productes importats s'haurien de classificar segons estàndards ecològics i socials al país d'origen i etiquetar-se en conseqüència. Aquesta mesura contribuiria a difondre els estàndards europeus pel món.

IV. POLÍTICA ENERGÈTICA EUROPEA

L'ALE està compromesa amb una estratègia energètica que defensi l'eficiència energètica, prioritzï el desenvolupament de les energies renovables, augmenti la transparència dels mercats del gas i l'electricitat a Europa i proporcionï una supervisió activa per tal de protegir adequadament els consumidors.

El debat sobre l'energia s'hauria de centrar en la demanda d'energia, així com en el subministrament energètic i la producció d'energia. Cal reduir el consum energètic mitjançant un ús més racional i eficient de l'energia. L'eficiència energètica ha de ser una prioritat, ja que per molt barats i ecològics que siguin els kWh que es produeixin, sempre serà més barat no produir-los. Millorar l'eficiència energètica significaria que caldrien menys instal·lacions per cobrir la demanda energètica. Així, doncs, conservar l'energia mitjançant mesures d'eficiència energètica permet aconseguir un estalvi econòmic i reduir les emissions de carboni. Per tant, l'ALE considera que cal més atenció envers les mesures d'eficiència energètica, tant en benefici del medi ambient com del consumidor. L'ALE és partidària de fixar un objectiu d'estalvi energètic.

L'ALE creu que cal garantir una diversitat de fonts energètiques per evitar dependre d'altres regions o territoris. La generació distribuïda, en què l'energia es produeix a partir de moltes fonts petites, és un bon model per a algunes regions i nacions, i cal fomentar-lo allà on convingui. La xarxa elèctrica europea s'ha de renovar i convertir-se en una xarxa súper intel·ligent que pugui assumir grans fluctuacions en la producció d'energia neta (l'energia eòlica en alta mar al Mar del Nord, l'anella d'energia solar a la Mediterrània, l'energia hidràulica a Escandinàvia), i alhora defensar una producció

descentralitzada de l'energia, com per exemple mitjançant panells solars en cases particulars.

Creiem que el finançament europeu s'ha de destinar específicament a inversions en el desenvolupament de l'energia renovable i en mesures d'eficiència energètica, preservant l'autonomia de les nacions i regions per decidir la seva combinació energètica amb el benentès que, per tal de garantir que el cost de l'energia sigui viable cal apostar per una combinació energètica realista, és a dir, centrada en fonts d'energia renovables però sense excloure certes fonts d'energia mentre no hi hagi alternatives disponibles. A més dels beneficis per al medi ambient, aquesta inversió crearia ocupació sostenible i fomentaria el creixement econòmic. Cal un pla a llarg termini, amb inversió en desenvolupament de capacitats i projectes d'infraestructura que no comportin costos irrealistes i que converteixin Europa en un líder mundial en aquest sector.

Creiem que la UE s'hauria de comprometre a un objectiu anual ambiciós de reducció d'emissions de carboni, i que revisar la nostra política energètica és essencial per a aconseguir aquest objectiu.

El desenvolupament de les energies renovables crearà llocs de treball i estimularà l'economia, a banda de contribuir a reduir les emissions de carboni. Fomentar un major ús d'energies renovables ha de ser, juntament amb potenciar l'eficiència energètica, un dels pilars de la política energètica de la UE. Cal explorar les possibilitats de la microgeneració, les centrals mareomotrius, els sistemes hidroelèctrics a petita escala, les turbines al fons marí i altres sistemes de generació d'energia sostenible. Ja que molts països europeus tenen molts kilòmetres de litoral, cal centrar l'atenció en l'energia mareomotriu, que compta amb una tecnologia en un avançat estat de comercialització.

La política de planificació ha de ser competència dels governs regionals. Cal implicar les autoritats locals en els procediments de planificació de noves construccions, de manera que cap comunitat hagi d'assumir una càrrega desproporcionada en l'abastiment energia a una comunitat més gran. Els

projectes d'energies renovables haurien d'aportar el màxim de beneficis a la comunitat local en forma d'avantatges com ara energia a preus més baixos.

Cal fixar objectius ambiciosos per a la producció d'energies renovables. Es pot aconseguir un increment de producció racionalitzant el procés de consentiment, simplificant l'assessorament en matèria de planificació, i fomentant la implicació de la comunitat i els beneficis per a la comunitat. El finançament de les energies renovables s'ha de coordinar amb altres instruments de finançament de la UE; en concret, els fons de desenvolupament rural, ja que els pagesos tenen un paper vital en la gestió de recursos com la terra i l'aigua, així com amb els fons estructurals pel desenvolupament de les economies de les regions més pobres.

L'ús de combustibles fòssils s'ha de reduir amb l'objectiu d'eliminar-ne gradualment la producció en favor de fonts més sostenibles. Mentre encara en depenem, caldria afavorir l'abastiment local per davant de les importacions. Cal aplicar estàndards de funcionament eficient en matèria d'emissions a totes les centrals elèctriques de nova construcció. L'ALE dona suport a la investigació en tecnologia de captura i emmagatzemament de carboni, però manté la cautela pel que fa a la viabilitat d'aquesta tècnica.

L'ALE expressa la seva preocupació quant a la pràctica d'extreure metà de carbó i gas d'esquist mitjançant la tècnica de la fractura hidràulica o *fracking* a causa del seu impacte negatiu en el medi ambient, i especialment en els cursos d'aigües subterrànies.

Fa temps que l'ALE defensa l'eliminació progressiva de l'energia nuclear a nivell europeu. L'accident de Fukushima ha estat un recordatori més dels perills potencials de l'energia nuclear. L'ALE destaca que Alemanya ha anunciat que d'aquí al 2022 anirà tancant progressivament les seves centrals nuclears; Suïssa s'ha compromès a retirar l'energia nuclear progressivament fins al 2034, i Itàlia va votar en contra de l'energia nuclear en un referèndum el 2011. Tot i que el percentatge d'energies renovables augmentarà en el futur, algunes regions encara no poden passar sense l'energia nuclear en la

seva combinació energètica i han de reduir la seva dependència d'aquesta energia d'una manera racional i realista. En qualsevol cas, caldrà fer grans inversions en el mercat elèctric per evitar escassetats en la producció.

Independentment de com es produeixi l'energia, és crucial que es garanteixin les mesures de seguretat més estrictes en tots els sectors, des del nivell de producció fins a la gestió de residus. S'haurien d'establir uns estàndards mínims garantits a nivell UE.

L'ALE és partidària de promoure la investigació i el desenvolupament en l'àmbit de l'energia en conjunt. Les tecnologies de les energies renovables no són els únics àmbits importants de cara al futur; també hem d'invertir, per exemple, en noves tecnologies d'eficiència energètica, emmagatzemament d'energia i residus nuclears.

En el passat, l'ALE ja ha fet notar la manca de control democràtic i de transparència del sector de l'energia, i està especialment preocupada pels càrtels petrolers antidemocràtics, els oligopolis de l'energia fòssil, els monopolis nuclears, o pel fet que el sector de les energies alternatives estigui a les mans de corporacions multinacionals. Els governs han de cooperar per animar les grans companyies energètiques a reinvertir els beneficis en millorar serveis o reduir costos per als consumidors.

A l'Assamblea General de l'ALE del 2011 es va aprovar una moció sobre sobirania energètica que abordava el tema dels oligopolis i monopolis del mercat energètic. L'ALE creu que la nostra ambició d'establir control polític dels nostres països i regions hauria d'anar acompanyat d'un control de les fonts d'energia.

V. AGRICULTURA I REFORMA DE LA POLÍTICA AGRÍCOLA COMUNA

Disposar d'un subministrament d'aliments segur és absolutament indispensable per al benestar dels 500 milions d'habitants d'Europa. A més, la viabilitat, prosperitat i sostenibilitat de l'agricultura europea són la base de les perspectives econòmiques de 12 milions d'explotacions agrícoles i nombroses empreses agràries i associades a la cadena alimentària; juguen un paper molt important en la gestió dels paisatges, protegeixen el medi ambient i els ecosistemes vulnerables; i representen una part essencial del patrimoni social i cultural de les regions europees. Amb una cadena alimentària cada cop més industrialitzada, i constants revelacions de frau en l'etiquetatge dels aliments i de propagació de malalties de plantes i animals, garantir un subministrament d'aliments segur, saludable, de temporada i local és més important que mai, així com també ho és la necessitat d'abordar una reforma efectiva de la Política Agrícola Comuna de la UE.

Els partits que constitueixen l'Aliança Lliure Europea reflecteixen la marcada diversitat dels diversos paisatges agrícoles d'Europa. Els problemes i reptes a què s'enfronta un ramader de les Highlands escoceses són diferents dels d'un oliverar a Grècia o dels d'una gran explotació agrícola a Alemanya; per tant, cal adoptar estratègies polítiques diferents per respondre a les necessitats d'aquests diferents tipus d'explotació i a les diferents situacions econòmiques que podem trobar a l'àmbit rural. Una PAC que consisteix en un model únic per a tothom no encaixa amb el principi de respecte a la diversitat que hi ha al cor de l'ALE. Malgrat tot, els partits de l'ALE comparteixen alguns interessos bàsics fonamentals en política agrícola, i demanen que els

interessos següents ocupin una posició central en les discussions relatives al futur de la PAC:

- Contenir el Pagament Únic per explotació en un pressupost adequat: Els pagesos dels països i les regions de l'ALE s'enfronten als desafiaments econòmics inherents d'un mercat volàtil, elevats costos de producció, terres marginals i distància als mercats. El Pagament Únic per explotació constitueix un baluard essencial per a les finances de les explotacions agrícoles, i cal finançar-lo adequadament des del pressupost de la UE de manera que permeti als agricultors de diferents punts d'Europa operar en igualtat de condicions.
- Reforçament del suport a les Zones desfavorides: Moltes zones representades a l'ALE, com ara Baviera i Galícia, estan situades en zones agrícoles menys productives a causa de dificultats naturals i estan classificades com a «Zones desfavorides». El segon pilar de la PAC ofereix suport financer per ajudar els pagesos a superar aquestes dificultats. Aquests pagaments ajuden a prevenir que les explotacions agràries facin fallida i s'abandonin les terres, i també a mantenir la producció alimentària.
- El retorn de poder de presa de decisions sobre la PAC: Segons les normes de la PAC, els estats membres tenen competència per prendre les decisions relatives a l'aplicació dels esquemes de la PAC en els seus territoris, com ara quants diners transferir del primer al segon pilar, o si aplicar el «Règim per a Petits Agricultors» o no. Aquestes decisions s'han de prendre al nivell més local possible, especialment en estats membres en què l'agricultura és competència dels nivells inferiors de govern, de manera que els països i regions de l'ALE puguin adaptar l'aplicació de la PAC a les seves pròpies necessitats.

- *Greening* o ecologització: Els partits de l'ALE s'enfronten a desafiaments ecològics i mediambientals molt diferents en els seus territoris: mentre que al nord d'Europa les inundacions són un problema mediambiental de gran rellevància, a la Mediterrània el problema són les sequeres. La proposta de la Comissió d'«ecologitzar» la PAC mitjançant tres mesures obligatòries i estàndard ha estat criticada per no reflectir aquesta diversitat. L'ALE defensa un enfocament de l'ecologització més flexible a nivell regional que permeti als nostres països i regions afrontar els problemes específics amb què es troben i, alhora, garantir una acció mediambiental global i uniforme a nivell europeu que inclogui la protecció de la biodiversitat.

VI. PESCA I AQÜICULTURA

El principi fundacional de l'ALE de respectar la diversitat a tota Europa cobreix molts aspectes de la cultura dels nostres ciutadans, ja sigui pel que fa a drets lingüístics, institucions nacionals o patrimoni cultural.

I a les regions costaneres d'Europa, els mitjans de vida que depenen del mar constitueixen una part integral del patrimoni i les tradicions de cada zona. Nombroses generacions de pescadors han sortit al mar a pescar a les aigües que els envoltaven, i les seves captures generen molts llocs de treball a terra. L'aqüicultura també té un paper cada cop més important a l'hora de satisfer les necessitats alimentàries d'Europa i en el manteniment d'economies que sovint són fràgils.

Les tradicions costaneres d'Europa reflecteixen tanta diversitat com qual-sevol altra part de les nostres diverses cultures. Els problemes que afecten els pescadors de les illes Òrcades o de les illes Shetland són molt diferents dels de Còrsega o Sardenya; de la mateixa manera, el desenvolupament de l'aqüicultura té enormes variacions en diferents mars i zones climàtiques.

De tota manera, el que uneix aquests interessos és el profund vincle entre les comunitats costaneres i la seva dependència del mar: totes les ciutats i pobles pesquers tenen un paper marítim històric i tradicional que mereix protecció.

La Política Pesquera Comuna de la UE, en la forma que ha tingut les últimes tres dècades, no li ha brindat aquesta protecció.

L'enfocament, massa centralitzat i uniforme, ha ignorat les necessitats concretes de les diverses àrees, no ha aconseguit preservar les poblacions de peix i ha comportat una decadència de la indústria pesquera que amenaça les tradicions culturals de les zones costaneres d'Europa.

L'ALE creu que cal protegir aquestes tradicions i aquests drets històrics, i per tant dóna suport als següents punts clau en política pesquera:

- Les diverses indústries pesqueres d'Europa són una part essencial del nostre patrimoni cultural compartit, i cal protegir els drets i els interessos de totes les nostres comunitats costaneres.
- Cal descentralitzar la presa de decisions sobre la pesca i retornar el poder real a les nacions i regions pesqueres. La millor manera de resoldre els problemes és combinar que les decisions es prenguin al nivell apropiat per a cada calador i alhora fomentar la cooperació regional allà on hi hagi interessos compartits.
- La indústria litoral ha de gaudir de la protecció adequada, de manera que tant homes com dones rebin suport en els seus estils de vida.
- Cal desenvolupar pesca i aqüicultura sostenibles de la manera més adequada per a cada regió.

VII. REPTES CULTURALS I LINGÜÍSTICS

El respecte de la diversitat lingüística i cultural és un element clau per defensar i millorar el patrimoni cultural europeu.

L'ALE considera que totes les llengües europees, tant en la seva forma escrita com oral, són iguals en valor i dignitat, que constitueixen una part integral de la cultura i la civilització europees, i que contribueixen a la riquesa de la humanitat. La UE ha de donar suport a les polítiques adoptades per les comunitats afectades per recuperar les seves llengües.

L'ALE creu que les llengües i cultures d'Europa són com la biodiversitat, un patrimoni viu necessari per al desenvolupament sostenible de les nostres societats, i que cal protegir-les de qualsevol risc d'extinció.

Hem d'impedir que les nostres llengües nacionals quedin reduïdes a un paper secundari de llengües vernàcules «de segona» per a la vida diària, mentre l'anglès, esperonat per la globalització econòmica, es converteix en la llengua uniforme «de primera» que es fa servir en discursos importants, formació, ciència, vida econòmica, etc. Atès que el seu impuls és global i essencialment econòmic (en lloc de polític o cultural), la llengua anglesa unificadora no és un instrument d'identificació per a Europa, mentre que les nostres llengües nacionals esdevenen locals i perden el seu abast europeu. Les polítiques de la UE han de contribuir a invertir aquesta tendència negativa.

L'ALE considera que la diversitat lingüística estimula la creativitat, la innovació i el foment del patrimoni cultural local, de manera que contribueix al desenvolupament econòmic. La creació cultural i artística, el patrimoni cultural,

la gastronomia i l'artesania tenen potencial de creació d'ocupació, ajuden a promoure la identitat, no es poden deslocalitzar i també són elements bàsics d'un turisme sostenible. La indústria de la llengua, és a dir, el disseny, la producció i la comercialització de productes i serveis relacionats amb les llengües, té un potencial enorme.

L'ALE considera que la UE ha de garantir la preservació del patrimoni cultural i lingüístic d'Europa i especialment de totes les seves llengües i, per tant, que ha de contribuir al foment i al desenvolupament d'aquest patrimoni cultural inestimable, tot respectant el principi de subsidiarietat.

Les llengües cooficials han de ser reconegudes a nivell comunitari.

Encara que el pressupost assignat a les llengües regionals o minoritàries d'Europa s'ha reduït substancialment, l'ALE creu que els nous programes de la Comissió per al període 2014-2020 (Erasmus+, Creative Europe i Europe for citizens) han de donar suport a ONG, organitzacions, iniciatives i activitats que desenvolupen i fomenten les llengües en perill de desaparèixer. Un dels temes més importants per a l'ALE és la necessitat de canviar els criteris de selecció dels programes de llengües comunitàries per permetre a tots els grups lingüístics sol·licitar aquestes oportunitats de finançament.

Text aprovat per l'Assemblea General de l'Aliança Lliure Europea reunida a Meran el 12 d'abril de 2013.

